

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

<p>PREȚUL ABONAMENTULUI: Pe un an 16 coroane Pe o jumătate de an 8 coroane Pe un pătrar de an 4 coroane Abonamentele se fac la Administrația foii.</p>	<p>Redacția și Administrația: Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12 (lângă poștă)</p> <p>Telefon Nr. 146. Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«.</p>	<p>INSERATE se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI (strada Măcelarilor Nr. 12).</p> <p>Un șir petiț primadață 60 bani, a doua-oraă 50 bani, a treia-oraă 40 bani.</p>
---	--	--

La Arme!

Di Iuliu Maniu, în numele Consiliului dirigent chiamă din nou subț arme pe făcăii noștri.

Pentruce?

Știm, că la Paris, în mândra capitală a Francezilor, acum sunt adunați împuterniciții țarilor mari și culte și a celorlalte țări mici, cari toate împreună au luptat vitejește în contra Ungurilor și a prietenilor acestora (nemți, bulgari și turci).

Împuterniciții aceștia, cari să sfătuesc la Paris pentru a înfăptui cât mai curând pacea lumii, au trimis Ungurilor o poruncă, în care să cere ca bandele lor să părăsească fără amânare pământul nostru strămoșesc, unde eiucid și schingiuesc pe frații noștri.

În urma acestei porunci Ungurii ar trebui să se retragă dincolo de Arad, Oradea-Mare, Careii-Mari, Sătmar, colo în apropiere de Tisa, lăsându-ne pe noi să punem stăpânire pe întreg pământul românesc și dându-ne astfel puțința de a scăpa din ghiarele lor mizerabile pe frații noștri chinuți și amenințați.

Porunca aceasta, care face dreptate Românilor, sună în pustie. Groful Károlyi, președintele țării ungurești și întreg guvernul maghiar se împotrivesc, nu voesc să asculte și drept răspuns la porunca aceasta, ei fug dela datoriile lor, părăsesc cârma țării lor — și altminteri destrămată — și o lasă pe mâna Jidovilor bolșevici din Pesta. Ungurii lasă cârma țării în mâna unor oameni fără căpătuire, cari nu cunosc nici lege, nici Dumnezeu, nici sfântenia vieții familiare.

Acești nebuni și jidani pierdevară dela Budapesta, cari astăzi în frunte cu bolșevistul Kun

Béla au pus stăpânire pe țara ungurească, așisderea nu să supun poruncii venite dela Paris, ba ei declară și războiul vecinilor: cehoslovacilor, jugo-slavilor și nouă românilor. Mai cu seamă pe noi ar voi ei să ne prăpădiască și să se facă iarăș stăpâni blăstamați și jefuitori ai mândriului și românescului Ardeal.

E în primejdie dar nu numai populațiunea românească, care și astăzi e subț stăpânire ungurească, dar este amenințat și pământul care a fost scăpat de jugul unguresc.

Între astfel de împrejurări e datoria sfântă a fiecărui român, a cărui braț mai poate ridica o armă de luptă, să-și lase vatra și casa, să alerge voioși subț drapel și să lupte ca leii, cu vitejie și însuflețire, pentru strivirea dușmanului nostru de veacuri.

Nu este vreme de pierdat și nu este slobod să dăm răgaz Ungurilor, ca să încerce măcar înfăptuirea gândurilor lor mișelești.

În lupta aceasta sunt cu noi Francezii, Englezii, și toate țările culte și puternice. Ele vor urmări cu dragoste pașul nostru și ne vor da și ajutor, pentruca ceasul biruinței noastre să bată cât mai curând. Nebunii dela Budapesta sunt o primejdie nu numai pentru noi, dar chiar pentru liniștea, pacea și bunul mers al treburilor din întreagă Europa.

Când cu brațul nostru vom strivi șarpele dela Budapesta, vom mântui pământul nostru și vom înfăptui România-Mare, vom mântui în aceeași vreme și pacea și liniștea țărilor învecinate.

Cu atât mai mare ne va fi răsplata noastră, cu atât mai strălucit va fi viitorul nostru.

Dr. L. C.

Români!

.....O datorie veche, din testamentul strămoșesc,
Rămas-a s'o plătim nepoții, dușmanilor cari ne urzesă
Peirea graiului și-a legii, și-a scumpului nostru hotar,
Pe cari ni le-au păstrat străbunii, cu multă trudă și amar.

În cursul vremilor trecute, atâția au murit din noi,
Cu dorul ne'mpăcat în suflet, să dea 'mprumutul înapoi.
Lor nu le-a hărăzit sorocul, s'ajungă-aceste sărbători,
Să poată cere socoteala străvechilor asupritori.

Pe noi ne-a 'nvrednicit norocul, să răzbunăm dureri de ani,
Se' ndepărtăm spinii din holdă, dela hotare pe dușmani.
Tresar azi morții din morminte, feciori, și strigă cătră voi:
— Desfaceți negrele morminte, ca să putem veni și noi...

La lupta, care vi se cere, de-a apăra cel sfânt pământ
Udat cu lacrimi și sânge, legându-ne cu jurământ:
Că ori și câți vor fi dușmanii, vom cere cu glas tunător:
„De toată suferința noastră un cap de om din ceata lor!“

Deci, haideți dragi flăcăi ai țării, să facem marea socoteală!
Ce nu pot înțeleptii lumii, cu paragrafi scriși cu cerneală,
Se facem noi, scriind cu sânge povestea Țării Românești;
Pe malurile Tisei triste, să mai zidim un Mărășești!

Petrea Dascălul.

Cum au primit Românii din Sibiu știrea mobilizării.

Românii din Sibiu au primit știrea mobilizării cu o însufletire mare. În jurul afișelor, cari cheamau pe cele 12 contingente sub steag, pentru apărarea țării, lumea se strângea și discuta aprinsă. Pentru a-și arăta însufletirea și dragostea față de cei ce au hotărât mobilizarea, Duminică la 11 ore, o mulțime de tineri și bătrâni au pornit la ieșirea din catedrală pe stradele principale cu muzica militară în frunte, aclamând chemarea la arme și demonstrând în contra dușmanilor.

Prezentându-se mulțimea înaintea dlui Maniu, profesorul Sabin Oprean, într-o vorbire însufletitoare asigură Consiliul dirigent, că glasului de chemare i se va supune cu drag toată suflarea românească. Mulțimește conducătorilor pentru decretarea mobilizării, care a fost așteptată de mult, ca să ni se dea ocaziune a războiului suferințele fraților uciși și chinuți.

Domnul Maniu răspunzând spune, că trebuia să o facă, să se pună odată cap încercărilor diavolești ale Ungurilor de a mai submina cetatea noastră. A sosit ciacul, ca să încheiem socoteala cea mare cu ei și vom face acum socoteala cea din urmă. Am chemat — zice dl Maniu — numai 12 contingente (12 ani), în nădejdea, că acelea vor fi destule să dea lovitura de moarte dușmanilor noștri, iar dacă lipsa va cere, vom pleca cu toții, cu mic și mare, să ne apărăm glia strămoșească.

Dl Maniu este puternic aclamat de mulțimea, care ieșind din curte, pornește între cântece de război pe strada Ciznădiei, spre cancelariile Comandamentului trupelor. Aici în numele manifestanților vorbește dl Dr. Comșa, asigurând pe dl general Moșoiu de dragostea ce o avem față de armata desrobitoare.

Dl general Moșoiu răspunde mulțimii, că în aceste zile să ne facem fiecare datoria de Român. Atunci Ungurii vor căpăta lovitura atât de nimicitoare, că le va trece pofta de a mai încerca să neliniștească vreodată pe cetățenii României întregite.

Tinerimea pornește apoi înapoi pe strada Ciznădiei. Ajungând în Piața din fața cazarmii de infanterie, mulțimea se împrăștie în ordine și liniște fiecare pe ale sale.

Rap.

Nu numai în Sibiu, ci în toate orașele și satele a produs însufletire vestea mobilizării. Aceasta chemare a fost dorită de toată suflarea românească. Mai jos dăm ca dovadă o telegramă trimisă Consiliului dirigent din adunarea poporală ținută în Ocoliușul mare. Telegrama are următorul cuprins:

Adunarea poporală din Ocoliușul mare, județul Turda-Arieș, protestează din adâncul sufletului contra barbarismului, prin care frații Români de dincolo de linia demarcațională sunt uciși, maltratați și jefuiți din partea bandelor armate ale guvernului maghiar din Budapesta și roagă Consiliul dirigent român și pe Majestatea Sa regele Ferdinand să facă pașii de lipsă pentru a se porunci în grabă mobilizarea generală a Românilor din Ardeal pentru a-i desrobi pe frații noștri încă subjugăți voind a fi liberi toți Români, ori murim toți împreună. *Ilarie Bejan.*

Tot ca un îndemn pentru mobilizare e și următoarea telegramă trimisă Consiliului dirigent:

Adunarea femeilor române din Năsăud și jur, ținută la 28 Martie n. a c., își exprimă adâncă sa indignare (măhnire) și protestează în contra atrocităților (barbariilor) ce bandele ungurești săvârșesc față de Români de dincolo de linia demarcațională. Vă roagă ca să luați măsurile de lipsă, ca suferințele fraților noștri se curme cât mai curând.

Prezidenta *Sultana Halifa.*

Ce ani se mobilizează?

După cum se știe, mobilizarea tinerilor născuți în anii 1899, 1895 și 1894 se va face în 5, 6, 7, 8 și 9 Aprilie n. având fiecare plasă din județ ziua numită.

Cei născuți în anii 1893, 1892, 1891, 1890, 1889 și 1888, deocamdată rămân acasă, dar pregătiți de a putea pleca la vreme când se va da porunca.

Cei, cari nu se vor prezenta se vor pedepsi foarte aspru după legile de război.

Noi știm, că tinerii noștri, nu vin de frica pedepsei; ci de voie bună, abia așteptând ziua, când să se poată mândri că sunt ostașii României. Doar asta au visat-o ei din leagăn.

Svonuri false despre mobilizare.

În urma unor svonuri false se publică următorul comunicat oficial:

Prin unele cercuri din Sibiu s'a răspândit vestea neadevărată, că pe urma retragerii Ungurilor peste linia veche de demarcație, noul ordin de mobilizare al Consiliului dirigent ar fi fost contramandat (tras înapoi).

Vestea această nu este întemeiată. Ea a fost lătită din partea dușmanilor noștri, cu scopul de a trezi neîncredere și a tulbura ordinea. Mobilizarea n'a fost contramandată, dimpotrivă lipsa ei este cu atât mai simțită, cu cât numărul dușmanilor noștri se sporește.

Suntem încredințați pe deplin, că fiecare Român va ști să-și îndeplinească datoria cea mai sfântă, atunci când patria, pentru apărarea și mântuirea ei, le cere jertfă și sprijinul lor.

Răvaș dela Sibiu.

Lăcat pe gură, fraților!

În colțul stradelor, în fumul cafenelelor, pe băncile aleelor, tineri și bătrâni discută cu glas înalt necazuri familiare; critică ținuta unor oameni sus puși, fac glume pe socoteala altora, ca și când totul e putred, e vrednic de ocară.

Hai se zicem și noi, că au dreptul a o face. În țara libertăților, în eră democrației, graiul nu poate fi stânjenit de nimeni. Ce e pe suflet, să poată spune gura. Dar... De zece ori să zicem dar...

În colțul stradelor, în fumul cafenelelor, pe băncile aleelor, în lumina cinematografelelor, pe luciul asfaltului, în bezna prăvăliilor sunt oameni, cari trag cu urechia... Sunt oameni, cari dela gură ni se arată prieteni, dar în suflet ne port sâmbetele. Vorba sboară, ei o prind... și o dau mai departe ca o nemulțumire, ca o răzvrătire, ca sămnuț unui bolșevicism născut în sânul nostru, al nostru, cari facem

azi o Românie mare... Și vorba rea prinde mai iute ca cea bună.

Deci, lăcat la gură fraților!... Să fim cu ochii 'n patru! Să rumegăm bine, ceea ce lăsăm să curgă din gură... Cuvântul slobozit, nu se mai poate aduce înapoi. El merge, sboară. Inveninează, ațăță sau alină și domolește, după cum i-a fost înțelesul.

O! dacă aș fi fost eu un Samson, la câți nu le-aș fi rupt fălcile până acum. E mare pagubă azi, după un om, dar mai mare e paguba ce ne-o fac unele guri goale. Flencănesc și latră ca cățelele la lună, fără se gândesc, că în jurul lui se bucură de flencăniturile lui o lume de dușmani...

Lăcat pe gură fraților! Faceți-vă mai mult urechi și ochi, decât guri goale. Prin aceea, că vă descărcați de pe suflet tot năcazul și veninul nu-ți ajută nici ție și nici neamului. Prin așa ceva faci bine numai dușmanului.

Sunt locuri, unde se poate discuta, critică; dar nu în colțul stradelor, pe luciul asfaltului, de dragul rochiilor, în fumul cafenelelor, în fața paharelor, în lumina cinematografelelor...

Lăcat pe gură și ochii 'n patru, fraților, că de nu, în următorul răvaș vă dau de gol, scriindu-vă numele. — Să fim un Samson, v'ăș însemnă altcum. *Răzvan.*

Trăgând cu urechia...

— În dreapta și 'n stânga. —

I.

O femeie dela sate, încălțată cu o-pinci, stă în Piața cea mare a Sibiului și privește la un văcsuitor de ghetete... (De câteva săptămâni avem și de aceștia în Sibiu). Un domnișor, de cei cu bostanul gol, îi zice în răs:

— Mergi lele să-ți văcsuiască ghetete!

— Mergi Dumneata! — zice țărâna noastră — eu mă pot pleca să mi le curăț, că nu am oase 'n foale ca tine....

II.

Un soldat venit din Italia povestește unei fete:

— Nu pot zice că am dus-o rău...

numai când mă ajungia dorul de casă, îmi eră urât, Doamne ferește...

— Da cum is fetele pe-acolo, măi Pa-vele?

— Hei, să vezi câtu-s de frumoase!

— Mai frumoase ca pe la noi?

— Mai frumoase cu mult!... Dar ca tine Marioaro n'am găsit nici una. *Petrol.*

Peste câteva zile

să încheie subscrierea la împrumutul Ardealului. Aceasta se mai poate face cel mult până la 20 Aprilie n. Așa să vestește.

Cine n'a scris încă la împrumutul național al Ardealului, să o facă cât mai curând. Asta e datorința fiecărui Român bun!

Subscrierea și plata se poate face la toate băncile românești. A se vedea și cele publicate pe pagina din urmă.

Pedepsirea celor vinovați.

Când noi Românii am luat în mână conducerea ținuturilor locuite de Români, grija de căptenie a conducătorilor a fost, ca nimic să nu conturbe bunul mers al lucrurilor. S'a pus o mare grije mai cu seamă pe circularea regulată a trenurilor, ca unele, cari sunt de un folos netăgăduit în viața unei țări.

Pentru aceia s'a făcut cunoscut funcționarilor dela tren, de-a rămâne fiecare la locul lor și a-și împlini slujba mai departe. Li s'au cerut numai să depună jurământul de credință față de noua patrie, care se va îngriji de toți fiii săi deopotrivă. Terminul pentru depunerea acestui jurământ s'a hotărât la început până la 1 Februarie a. c. Acest timp s'a brelungit mai târziu până la 15 Martie.

Unii funcționari maghiari însă, nu numai că n'au depus jurământul cerut, ci au îndemnat pe funcționarii mai mici a nu da ascultare poruncilor venite dela Români, ducându-i în greșala să creadă, că lucrurile se vor schimba și va învia iarăși domnia maghiară.

Acești înveninători de suflete nu mai puteau fi suferiți deci între noi, fiindu-ne dușmani declarați pe față. Unii dintre ei au fost în zilele acestea scoși din țară și trimiși în Ungaria. Acum, conducătorii noștri, din nou fac atenți prin Ordonanța Nr. 27, pe funcționarii căilor ferate a-și împlini datorințele cinstit, punându-le termin până la 1 Maiu de a depune jurământul prescrip.

Porunca aceasta o dăm în întregime dupăcum urmează:

Ordonanța Nr. 27.

În urma cercetărilor făcute s'au aflat, că parte din funcționarii mai mari dela căile ferate ungurești nu și-au făcut datoria în mod cuvințios; iar declarațiile care li s'au dat pentru a fi împărțite personalului mai mic unii din ei nu le-au împărțit, iar alții au îndemnat ca să nu fie subscribe ducând în eroare pe funcționarii mai mici și lucrând în contra intereselor ordinii publice.

Pentru aceasta am dispus imediata scoatere din țară a funcționarilor scriși mai jos; funcționari cari au și fost scoși din țară în ziua de 28 Martie 1919 st. n. prin Sighetul Marmăției, conform ordinului circular al Marelui Cuartier General Nr. 2911, permițându-le a lua numai un geamantan (cufăr de mână).

Funcționarii scoși din țară:

Din Cluj:

1. Marcoș, director regional de cale ferată, Cluj.
2. Deniflek, șef de secție de mișcare, Cluj.
3. Dousa, șef de secție personal, Cluj.
4. Hoomonai, șef de secție de susținere, Cluj.
5. Astalos, șeful gărei, Cluj.
6. Gengis, din Direcția C. F. Cluj.
7. Leith, ajutorul directorului regional, Cluj.
8. Berches, controlor, Cluj.

Din Bánffy-Hunyád:

1. Kovacs Arpad, șeful gării Banffy-Hunyad.
2. Toth Sandor, impiegat C. F. gara Banffy-Hunyad.

3. Nemes, magaziner C. F. gara Banffy-Hunyad.

Având în vedere această purtare și neglijență a funcționarilor mai mari cari au indus în eroare pe funcționarii mai mici de a nu cunoaște înțelesul declarațiilor care nu este altul decât acela de a se ști cari sunt funcționarii cari doresc să mai continue serviciul:

Ordon:

1. Termenul pentru luarea declarațiilor se prelungeste până la 1 Maiu 1919 st. n. Direcțiunea Căilor Ferate Sibiu se va încredința că fiecărui funcționar i s'a înmanat declarațiunea.

2. Acei funcționari cari se vor dovedi că nu sunt folositori serviciului, fie prin purtarea lor dușmănoasă sau pasivă (fără să voiască a lucra) cât și prin modul lor de a sluji, vor fi scoși din țară în termen de 48 de ore de la constatare.

3. Zona ocupată de trupele române din Transilvania fiind declarată ca zonă de operațiune; căile ferate, posta și telegraful de pe întreaga zonă sunt sub ordinele directe ale Marelui Cuartier Gen. prin urmare și sub acest Comandament.

4. Conform art. 6 din Legea Rechiizițiilor și art. 166—171 inclusiv din Regulamentul acestei Legi: toți funcționarii căilor ferate, poștelor și telegrafelor cari se vor afla în serviciu la data apariției a acestei ordonanțe, sunt obligați la împlinire de serviciu.

Acei funcționari cari se vor feri dela datoriile lor și cari nu vor împlini ordinele date de organele superioare vor fi judecați de Curțile Marțiale. Ordonanțele Nr. 15, 17, 18 și 24 rămân în vigoare și se vor aplica cu toată asprimea lor.

5. Acei cari vor fi prinși în flagrant delict (la fața locului) că scot anumite părți dela mașini sau dela aparate, ca telegraf, telefon, etc., care să le oprească funcționarea, vor fi împușcați pe loc.

6. Constatarea greșelilor prevăzute în aceasta ordonanță va fi făcută de agenții sau ofițerii de poliție judiciară prevăzuți de legile în viață, cum și de către funcționarii mai mari ai căilor ferate și telegraf cari sunt înputerniciți cu acest drept.

Prezenta ordonanță intră în putere dela data publicării.

Comandantul Trupelor din Transilvania:

General MOȘOIU

Șeful de Stat Major:

General PANAITESCU

Pretorul Comandamentului:

Lct-colonel PAPLICA

Sibiu 28 Martie 1919 st. n.

Tot pentru purtarea lor dușmănoasă și nesupunere, au mai fost scoși din țară prin Sighetul Marmăției, în ziua de 29 Martie 1919, următorii funcționari din Târgul Murașului, lăsându-i să ducă cu ei numai un geamantan (cufăr):

Kovacs Sigmund, șeful stației; Golomezi și Torek, ingineri; Lotelacos, medic; Patrovitki Iozsef, subșef de stație; Bardy Iozsef, Peter Iozsef, Pustor Istvan, Faranae Ferencz, Hardy Balazs, Vadaski Coloman, Tescate Marton, Balvari Iozsef, Roza Lajos, Malmar Iozsef și Daboszi Iuliu, toți impiegati la stație; Virag Sandor și Barabas Gyula, funcționari la postă.

Iar în 31 Martie n. 1919 a fost scos din țară tot prin Sighetul Marmăției pentru nesupunere la poruncile șefilor Brutz Elek, Iăcătuș în Madefalva.

Curtea marțială (judecătoria militară) a Diviziei I. de Vânători a pedepsit pe Csomó Ferencz din Sicschefalva cu 2 luni închisoare; Sandor Fazekas, Pifka Mihaly și Gavrilă Cuc din Turda, cu câte un an și pe Cseszek Ianos din Turda, cu 6 luni închisoare; toți fiind că au lucrat în contra ordonanței Nr. 5.

Mihaly Istvan din Turda 18 luni închisoare și 2000 de lei pedeapsă, călcând ordonanța Nr. 11.

Stefan Andorfer din Zlatna și Dr. Slovik Imre din Aiud, pedepsiți cu un an închisoare, nesupunându-se ordonanței Nr. 21.

Teodor Velef din Varna cu un an, Constantin Mihăescu din București cu 18 luni, Alexandru Vortmann zis Savescu din Iași cu un an și Ilie Axente din Előpatak cu trei luni, pentru purtarea uniformei.

Hombrad Martin din Ibașfalău cu 700 lei, banca Vereigte Gewerbe-und Hypothek, Aktien-Gesellschaft din Sighișoara cu 1000 lei și Național-bank din Brașov, cu 3000 lei pedeapsă, neținând în seamă poruncile ordonanței Nr. 13.

Pretorul Diviziei a 6-a prin hotărârile aduse din 1 Februarie până la 15 Martie n. 1919, a judecat pentru purtarea uniformei străine, călcând poruncile Ordonanței Nr. 2 a Comandamentului Trupelor din Transilvania, pe următorii:

Varaghi Rudolf, Lazar Albert, Tokos Iozsef, Biro Ferencz, Keleni Istvan, Theil Ede, Kómós Mihail și Gaspar Iozsef, toți din Cluj, la câte o lună închisoare.

Pentru falsificare de pașaport pe Emeric Scheiler din Cluj, la un an închisoare.

Pentru că a purtat uniforma de ofițer fără drept pe Augustin Bena din comuna Herena (județul Solnoc-Dobâca), la o lună temniță, și pe Ioan V. Cupean din comuna Amara județul Ialomița pentru un caz de delict la o lună închisoare.

Curtea Marțială a Diviziei a 7-a, prin hotărârile Nr. 1 și 4 din 14 și 15 Martie 1919 a judecat pe Solomon Ferencz din Zălău la 5 ani închisoare muncă silnică și pe Sgeredi Mozi din Aghires (județul Sălajului) la un an închisoare pentru faptul de spionaj ce a făcut.

Curtea Marțială a Diviziei a 6-a, pentru nepredare de arme, neascultare la ordonanța Nr. 3, a judecat în ședințele de 31 Ianuarie, 7 Februarie și 7 Martie pe Lote Calman din Cluj la un an închisoare, Solomon Aron din comuna Glod la un an închisoare și 500 lei pedeapsă, Popp Miklos, comuna Vințu de sus județul Turda, la doi ani închisoare și Binder Lajos la 6 luni închisoare.

Pretorul Diviziei a 2-a Vânători, în timpul dela 15—30 Martie a judecat pe Theil Adolf din Sibiu la două luni închisoare și 50 lei pedeapsă pentru vătămare adusă în public Maieștii Sale Regelui, iar pe David Maftei din Priseaca de sus la 2 luni închisoare pentru rebeliune.

Curtea Marțială a Diviziei a 2-a Vânători prin hotărârea Nr. 6 din 7 Martie 1919, a judecat pe Simeon Avramescu din Hunedoara la 30 zile închisoare pentru provocare directă la nesupunere cătră legile țării și autoritățile constituite ale statului (Art. 181 C. P.).

Di profesor Iorga și Congresul preoțimei.

Învățăutul profesor universitar din București și marele Român Nicolae Iorga, pomenind în ziarul său „*Neamul românesc*” despre Congresul preoțimii ortodoxe, ținut la Sibiu, scrie între altele:

„Nota românească și democratică s'a desfășurat din toate lucrările congresului și s'a însemnat și ceiace se uită prea mult aiurea: oara exactă.

Se va reveni asupra drepturilor date poporului de marele Șaguna? Se va introduce în biserica ardeleană, pentru a pregăti unificarea cu a noastră, elemente din episcopismul nostru? Aceasta a fost marea întrebare.

Cei cari au tratat-o, cu protopopul I. Lupaș, membru al Academiei, în frunte, și cu participarea unor tinere puteri așa de distinse, ca a preotului Metes, au ajuns, după cât ni se pare, la concluzia, că există toată dorința unificării în organizare, dar ceiace Șaguna a dat nu se mai poate lua înapoi, fiindcă prin el a vorbit spiritul vremii și nevoile nației.”

Al doilea Regiment din Italia a sosit în Sibiu.

Sâmbătă, în 29 Martie n., la orele 12 din zi, a sosit în Sibiu, venind din Italia, Regimentul al doilea, botezat Regimentul „Cloșca”. Acest regiment, compus din fiii Ardealului, Bănatului și Bucovinei a luat parte alături cu Italienii, luptându-se vitejește, contra armatei austro-ungare. Regimentul a fost condus de ofițerii italieni, cari au organizat, au instruit și condus regimentul la lupte glorioase.

Acești ofițeri au fost: Colonelul Giusti Conte Giovanni; locotenent-colonelul Crescini, căpitanii Dodi, Berio, Fritsche, Andreis; locotenenții Miligia, Farino, Navaro și Valletti.

Deși vestea sosirii a ajuns târziu în oraș, o mulțime de oameni au ieșit la gară întru întâmpinarea lor. La sosirea trenului în gară, lumea izbucnește în strigăte de: „Trăiască Italia”. Școbarându-se din vagoane, soldații bine disciplinați și echi-

pați se rânduiesc în coloane, iar după aceea au fost binevenți de generalul Boeriu. Comanda se dă în limba italiană de comandantul regimentului, colonelul Giusti.

Trecerea prin oraș, până la cazarmă a fost triumfală. În sunetul muzicii militare, cu bucuria revederii pământului iubit în suflute, soldații pășesc curagioși, plini de încredere... În Piața Herman Regimentul defilează înaintea generalilor și ai membrilor Consiliului dirigent.

O scenă înduioșătoare și înălțătoare s'a petrecut când colonelul Giusti a predat steagul regimentului generalului Boeriu. Luând colonelul steagul din mâinile celor ce-l purtau, l-a strâns la piept, l'a sărutat și l'a predat generalului lacrimând...

Ofițerii italieni sunt aclamați și salutați cu dragoste din partea publicului sibiian. Oriunde se arată sunt încântați de iubirea tuturora într'un mod foarte grăitor, ceiace face ca Italienii să-și arete mulțumirea prin resalutul: „Trăiască România mare”.

Voluntarii noștri sosesc chiar în preajma chiemării sub drapel a contingentelor tinere de-acasă. Curajul ce l'au adus cu ei cei sosiți se va închiega cu al fraților de acasă, sătui până în gât de bunătatea și dreptatea ungurească și vor forma acel zid puternic, pe care nu-l va putea surpa inamicul. Le zicem deci, celor sosiți din frumoasa Italie: Bine-ați venit apărători de țară.

Wilson dă dreptate Românilor.

Până acuma se știa cu siguranță, că în chestia Bănatului Francezii și Italienii sunt pe partea noastră. Nu se cunoștea, însă, din destul părerea Americanilor și mai cu seamă a lui Wilson, desrobitorul celor slabi și subjugăți. Acum cunoaștem și părerea din urmă a acestui om.

Din declarațiile, ce le-a făcut Wilson, se vede, că poartă la suflet afacerea Bănatului. Recunoaște dreptele noastre cereri și profetește României un viitor strălucit, pentru că ea a luptat pentru adevăr și dreptate.

Wilson făgăduiește, că va stăruî, ca dorințele Românilor să fie împlinite, căci ele sunt drepte și dreptatea trebuie să învingă.

Producțiuni cu scop de binefacere.

După cum am anunțat în numărul trecut, Sâmbătă în 29 și Duminecă în 30 Martie n. s'au ținut în teatrul orașului două producțiuni literare artistice, amândouă pentru scop de binefacere.

Prima a fost dată la îndemnul și stăruința Reuniunii femeilor române din Sibiu, pentru ridicarea unui monument eroilor căzuți în luptele din 1916 în hotarul comunei Orlat.

Muzica militară a cântat cântece românești și străine cu o dibăcie rară. Medicul-colonel Dr. G. Preda a ținut o conferință, arătând mai multe rele din politica noastră, cari trebuie îndreptate. Sublocotenentul Moșoiu a spus versul „Germaniei”, de poetul ardelean I. U. Soricu. Sublocotenentul Dubert a cântat cântece italienești și romanțe: „Doi ochi odată am întâlnit”. Locotenentul Popescu a scos cu arcușul său fermecat din doaga-i uscată sunete, cari te purtau în altă lume.

Pe lângă acest program anunțat înainte — în onoarea ofițerilor italieni — cari au fost de față, a cântat câteva cântece românești corul dlui Crișan. Accentele duioase ale cântecelor noastre, frumoasele coriste, toate îmbrăcate în costume naționale, au stors dela frații italieni aplauze cari nu mai voiau să înceteze. Un gând norocos a fost tabloul viu al dlui Andreiu Bârseanu. Un soldat italian (vânător Alpin) dă mâna cu vânătorul român. La spațele lor o mamă italiană cu o mamă română se îmbrățosează. Tabloul era atât de grăitor! Dl Bârseanu cetește o poezie ocazională închinată Italiei, după care se face o manifestare de dragoste Italienilor, cari mulțumeau surprinși de frumoasa atențiune.

Duminecă seara, în 30 Martie n., a fost concertul cântărețului Jean Athanasiu, dat pentru ajutorarea societății „Mărăști”. Jean Athanasiu, care a câștigat laude în străinătate pentru arta și tonul frumos ce-l are, a cântat mai multe cântece ca: La noi, Codrule, Eu mă duc și altele. Doamna Margareta Hodoș, împodobită în port național, ne-a declamat cu simțământ poezii frumoase de Coșbuc și M. Rădulescu.

FOIȘOARĂ

Glasul țării azi străbate...

Glasul țării azi străbate
Peste zări îndepărtate,
Și pe unde el ajunge
Suflete cu dor străpunge;

Dor de casă și moșie,
De Carpați și de Câmpie,
De vâlcele cu podbeal,
Dor de scumpul lor Ardeal.

Vai, pe unde trece glasul,
Cum grăbesc copiii pasul,
Cătră vatra părintească,
Cătră glia strămoșească.
— Hei! că grea-i și mult amară
Viața, când ți-e dor de țară!

Glasul merge, trece 'n sbor,
Iar voinicii vin cu zor
Să-i dea țării ajutor
Și mormânt dușmanilor!

Dinspre-apus și miază-noapte
Se aud oftări și șoapte.
Din miazăzi, răsărit,
Glas de cânt necontenit...
— Ce să fie? — E vre-un nor,
De dușman cutropitor?

— Nu!... Se 'ntorc copiii țării
De pe plaiu 'nstrăinării!
Pe aripile oftării
Trimit dorul răsbunării!

Petrea Dascălul.

Poporale.

Mândro! A noastră iubire
S'a născut dintr'o privire,
A crescut dintr'o zâmbire,
Și-a murit dintr'o șoptire.

Mândro! Pe când te iubeam
De dormit vreme n'aveam;
Azi am vreme, nu iubesc,
Dar nu pot să odihnesc,
Tot gândind: N'ar fi mai bine,
Vremea s'o petrec cu tine?...

Mândro! Spune maicii tale
Să 'ntorcă vântul din cale,
Se oprească apa 'n vale,
Dacă vrea să nu străbată
Dorul meu la a ei fată.

Dragă! Poarta cu zăbrele
Nu-i pentru gurile rele,
Ajung prea multe prin ele
Pân' la urechile mele...
Mai bună-i de cărămidă
Bune, rele, tot să 'nchidă.

Când am spus mândrii c'o plac
Mi-a răspuns: Ești prea sărac!
M'am făcut că o-am uitat...
Și mi-a scris: Așa-i bogat!

P. O. O.

Dela frați pentru frați.

— Dl prim ministru Brătianu și delegatul român Mișu s'au întors din Londra la Paris.

— In Genua (Italia) a murit Dr. Matel Pop, care făcea parte din Corpul Voluntarilor Ardeleni. A fost un tinăr cu adevărate simțăminte românești.

— In București se ține procesul socialistilor învinovați pentru tulburările din 15 Decembrie.

— Din Franța a sosit în România hartia de lipsă la facerea banilor noi, cari vor înlocui pe cei fabricați de Germani.

— Imprumutul Unirei s'a încheiat. Suma subscrierilor se ridică la un miliard (un milion de milioane) de lei.

— Profesorul Dr. George Murnu a sosit în Paris, în fruntea unei delegații de Români macedoneni, pentru a susține în fața conferinței de pace cererile drepte ale macedo-românilor.

— Din 40 mii de prizonieri români în Germania, s'au întors în patrie până acum 38 mii. Deci numai 2 mii mai așteaptă ziua revederii pământului iubit.

— Intre Braila și Odesa s'a început un drum cu aeroplanul, pentru a ține legătura între comandamentele oștirilor.

— In ziarele din străinătate se scrie despre o viitoare căsătorie între principesa Elisaveta și prințul moștenitor al Angliei.

— In școlile de stat din Cluj a început a se învăța și românește.

— Cunoscutul avocat român din Cluj, dl Dr. Amos-Frâncu se află de câteva zile în Cernăuți, unde a fost invitat de Iancu Flondor, ministrul Bucovinei.

— In Brașov, la stăruința mai multor fruntași Români, s'a pus bază unui sindicat (însoțire) a comercianților și meseriașilor români, ca astfel mai ușor să-și poată procura mărfurile necesare.

— La 27 Martie v, împlinindu-se anul dela unirea Basarabiei cu România, se va serba aceasta amintire.

— In 15 Iunie se va ține primul congres al tuturor avocaților din România întregită.

— Frații noștri români din America vreau să trimită ajutoare în haine și deale mâncării familiilor de-acasă.

— In curând va veni în Ardeal o trupă teatrală românească din Regatul vechiu.

— Nu peste multă vreme vom avea timbre românești cu chipul Regelui României.

Știri diferite.

— Perderile Bulgariei în războiul acesta au fost de 102 mii oameni și 10 miliarde dinari.

— Fetitele de școală din Paris au cumpărat o peană de aur, rugând pe ministru președinte Clemenceau să subscrie pacea lumii cu acea peană.

— Ziariștii maghiari au ținut în zilele trecute o adunare în Budapesta, unde au injurat România, Serbia, Ceho-Slovacia și pe toată lumea, care ține cu noi.

— In Budapesta s'au introdus zilele fără carne.

— Armata germană a hotărât să lupte contra bolșevicilor, cu toată puterea.

— Comisarul poporal de justiție din Budapesta a oprit toate judecătorile de-a

mai funcționa (de-a mai aduce hotărâri). In locul lor judecă forurile (oficiile) revoluționare.

— După cercetările făcute s'a aflat, că Bulgarii cu Maghiarii lucră mână 'n mână contra noastră... Avem nădejde, că mână 'n mână se vor da de mal.

— Ungurii mobilizează cu puterea. Pe cine stă împotriva îl împușcă.

— Fostul rege Carol al Ungariei a fugit cu familia sa în Elveția.

— Voluntari danezi s'au înștiințat ca se lupte contra bolșevicilor.

— In Triest au fost oprite toate transporturile cu alimente pentru Ungaria. Aceasta s'a făcut la porunca Angliei. Și-a cunoscut pe semne oamenii.

— Jidovii din Gura Honțului (Bucovina) își pachetează tot ce au și se retrag spre Ungaria. — Le dorim drum bun, fără reîntoarcere.

— Adunarea națională din Viena a hotărât ștergerea rangurilor și portarea decorațiilor nobilitare.

— Aliții ne mai având încredere în Bulgari și Turci, au hotărât dezarmarea totală a acestor țări.

— La Versailles se fac pregătirile de lipsă pentru subscrierea preliminarilor păcii.

— Jidovii din Peninsula Balcanică au ținut în Salonie un congres, unde au hotărât să ceară dela sfatul păcii drepturi egale cetățenești și religioase pentru toți Jidovii din lume. — Poștească în Ungaria, c'acolo pot fi și ministri.

— Conferența păcii a însărcinat Italia, să îngrijască de afacerile Armeniei, Aziei mici și Africei germană, până ce populația își va putea hotărî soarta prin vot.

— Comandant suprem preste oștirile aliaților, cari luptă în contra bolșevicilor, a fost numit generalul Mangin.

— Musulmanii din Dobrogea au pus jurământul de credință către România.

— Italia cere portul și orașul Fiume pentru ea.

— In Seghedin, trupele franceze au făcut ordine. Pe bolșevicii Unguri i-au pus cu hotul pe labe.

— In România au fost prinși doi mecanici unguri, cari făceau propagandă pentru ideia scriintită a bolșevicismului. Invățăturile lor n'au prins pe nime, în schimb au căzut ei în caliscă.

— După semnele de păcă acum se poate vedea, că Bavaria vrea să se rupă de Germania.

— Inaintea judecății pentru izbucnirea acestui război, vor fi chemați întâiadață fostul cancelar (prin ministru) Bethman Hollweg și generalul Ludendorf.

— Pasici, delegatul Sârbiei la conferința de pace a spus următoarele: Noi Sârbii cerem cu tărie, ca Fiume să fie dat statului jugo-slav. O înțelegere prietenească cu Italia nu se poate, cât timp această țară cere aplicarea tratatului dela Londra. Insoțirea balcanică se face în curând, cu concursul României și al Greciei.

— Grecii au început a desarmă pe Turci pentru mișcările dușmănoase din timpul din urmă.

— Guvernul ceho-slovac a dat poruncă a se confiscă moșiile fostului prim-ministru austriac Clam-Martinitz și totodată scoaterea lui afară din republica ceho-slovacă. Cehii, așa se vede, că-și cunosc oamenii.

Ce e mai nou în Ungaria?

Ungaria, în ultima-i desperare, s'a aruncat cu totul în brațele bolșevicismului. Cu toate acestea, steagul roșu sub care s'a înrolat, nu o va putea duce la biruință, pe care o mai nădăjduia. Legile, cu cari conduce noul guvern țara, va duce-o acum sau mai târziu pe malul prăpăstiei, de unde nu va mai fi mântuită.

Ordinațiunile mai nouă, date de guvernul ungar, sunt: închiderea prăvăliilor, afară de cele cari vând de-ale mâncării, ștergerea judecătoriilor și formarea judecătoriilor revoluționare; asentarea tuturor bărbaților cu puterea și secestrarea (cuprinderea) banilor depuși în bănci.

Culmea nebuniei au atins-o prin legea despre comunitatea fetelor și a femeilor. In urma acestei legi necreștinești, starea fetelor și a femeilor a ajuns de compătimit. Soldații duc cu puterea fete și femei, nefiind pedepsiți de nimenea.

Averea privată, fiind declarată de averea tuturora, bandiții au ajuns să trăiască din agoniseala omului care a muncit o viață întreagă pentru a putea trăi liniștit la bătrânețe.

Așa au ajuns, că bandiții scăpați din temnițe, locuiesc azi în palatele cele mai frumoase din Budapesta. Pe tranvae e o adevărată pungășie. Fetele și femeile nu mai îndrăznesc să iese din ascunzișuri. Putem zice, că în Ungaria, cine-i mai tare, acela-i mai mare.

Cum am zis mai sus, la acest pas nebunatic, pe Unguri i-a împins numai ciuda, văzându-și împărția lor visată, împărțită între popoarele cari de fapt o locuiau. Ei au făcut-o cu gândul, că dela casa lor să ia foc toată lumea și așa născându-se o mare învălmășeală, ei să câștige înapoi ceiace au pierdut.

Dar socoteala lor e făcută, fără birtaș. Lumea din jur, în loc să cadă în păcatul lor, mai mult se ferește de ei, în-cunjurând focul, nu cu proaște (tulumbes) de apă, ci cu tunuri și mitraileze.

România, în înțelegere cu Antanta, a luat toate măsurile, ca focul din Ungaria să nu se întindă, ci să rămână între hotarele Ungariei, arzându-i numai pe ei.

Tinerii noștri, chemați la arme, vor ști pedepsi pe tăciunarii, cari voiau să ne aprindă și casa noastră.

Ungurii, prin purtarea zilelor din urmă, au arătat, că nu sunt vrednici nici de puțină milă ce o mai aveă Europa față de ei.

Sfatul păcii dela Paris, pe lângă măsurile de pedepsire ce le-a luat, a mai hotărât, că până ce Ungurii așa se vor purta, nice nu vor mai stă de vorbă cu ei. Și așa răul, care a voit să-l samene în lume, se întoarce tot asupra lor. Ceeace au sămănat, aceea vor seceră.

Ca cea dintâi urmare a purtării lor este hotărîrea sfatului păcii, care a poruncit Italienilor să cuprindă Budapesta, pentru a face ordine. Astfel, când scriem aceste rânduri, armatele aliaților înaintază din toate părțile spre inima Ungariei răsvrătită cu toată lumea.

Zilele viitoare ne vor arată, că Ungurii veni-vor la convingerea, că tot mai mult ajungi cu mintea decât cu puterea sălbatică.

Informațiuni

E primăvară..

Afară e soare, lumină, căldură. Cum privirea mea zboară prin geamul deschis, peste acoperișele țuguiate, îmbrăcate în rugină... se oprește pe colinele din jurul orașului, cari cu verdeța lor zâmbitoare, îmi aduc aminte clipe plăcute din viața, dela țară.

Cine a gustat odată din mireasma luncilor, din mirosul brazdei de pământ, pe cine l'a sărutat brazdele primăverii în urma plugului, acela cu greu va putea uita farmecul vieții dela sate...

Acolo, unde floricelele nu se vând legate cu ață, unde paserile nu cântă din colivii, unde doina nu e răgușită și oamenii nu se feresc de soarele dătător de viață, acolo e adevărată primăvară.

Acolo, unde tata ține de coarnele plugului, iar copilul merge cu biciul pe umăr, gânditor pe lângă boi, doinindu-se să crească mare, ca să poată ține și el plugul de coarne.

Acolo, unde se salută oamenii cu „noroc și roadă multă“, unde se începe și sfârșește munca binecuvântată cu „Doamne-ajută“ și „Doamne mulțămescu-ți“. Acolo e adevărată primăvară... în suflete și în zare.

Spre satele noastre, unde primăvara e începutul muncii, hărniciei, iubirii și a doinei, într'acolo mă chiamă un glas ascuns, la care îi zicem: dorul de țară.

O.

Monument șters de pe pământul românesc.

În Cernăuți guvernul austriac ridicase o mare statuă, numită statua Austriei. Pentru Românii bucovineni această statuă era amintirea tristă, că acest colț de rău a fost răpit din trupul Moldovei.

Acum, când Bucovina s'a întors iară în brațele din cari a fost furată, la porunca primarului Șandru, acest semn de tristă amintire a fost șters de pe fața pământului. În locul lui Cernăuțenii au hotărât ridicarea chipului de bronz a românului Ghica Vodă.

Pe plaurile românești, amintirea celor cari au fost sânge din sângele nostru are să trăiască în veci, până când va suna doina românească și vor călca picior de Român.

Jos cu toate semnele subjugării noastre, de pe pământul nostru străbun.

Cum a fost pusă la cale să fie revoluția între Români. S'a descoperit o mare cursă, ce o pregăteau Ungurii Românilor. Prin agenți plătiți cu bani, prin scrieri mincinoase, Ungurii voiau să pună la cale izbucnirea unei revoluții atât în România cât și în Ardeal. În momentul, când revoluția ar fi fost în plină putere, armata maghiară avea porunca să intre în Ardeal și sub apucătura că vreau să facă ordine între noi, să cuprindă întreg Ardealul și să-l țină ei pe mai departe. — Spre norocul nostru, planul lor diavolesc nu le-a reușit. Vă gândiți, dragi cetitori, ce ar fi fost de noi, dacă s'ar fi întâmplat după gândul lor? Par'că ni-e frică și să ne gândim la așa ceva! Dar nu e prost Românul, știe el ce face!

Jos cu semnele trecutului. Știm, că mulți dintre cetitorii acestei Foi își vor aduce aminte de honvedul cioplit în lemn și așezat în una din stradele Clujului. În jurul acestui „apărător al Carpaților“, cum „îi ziceau Ungurii, se adunau de multe-ori „cetățenii de pe malul Someșului și hăuleau—înjurând poporul, care a cutezat să treacă Carpații. Acum Românii n'au mai putut suferi acest semn al batjocurii noastre din trecut. De aceea în zilele trecute au rupt în bucăți această statuă și i-au dat drumul în Someș. Purtată de valuri, va ajunge în Dunăre, de aci în Marea Neagră și va vedea cât e de mare pământul românesc, batjocorit de ei.

Abonamente pentru „Foaie“ rugăm a se trimite prin bănci, cum am scris mai înainte în gazetă. Posta încă nu primește bani.

S'au început prelegerile la cursul de funcționari. Din cauza dragostei ungurești, noi Românii până acum n'am fost primiți ca slujbași în oficiile de stat. De aceea, acum nu avem destui oameni cu pregătiri pentru toate slujbele. Ca totuși mersul bun al administrației să nu sufere, Consiliul dirigent, Resortul finanțelor, a deschis o școală pentru a pregăti în scurtă vreme concipiști, funcționari și contabili la percepțiile statului. Acest curs, la care iau parte câteva sute de ascultători, a fost deschis, în 1 Aprilie n., cu o vorbire potrivită de către dl Ioan I. Lăpădatu, secretarul general dela Resortul finanțelor (dela afacerile bănești, dări etc.) În două luni, ascultătorii își vor câștiga cunoștințele de lipsă, ca să poată deveni apoi funcționari harnici, cinștiți și folositori statului român.

Cărți nouă, apărute la București în timpul din urmă, au sosit la Librăria noastră. — Mare alegere în tot felul de cărți.

Din tainele trecutului. Vremea toate le descopere. Mai cu seamă faptele rele oricât de uitate s'ar părea ele, odată totuși ies la lumină. Așa în jurul omorării fostului moștenitor de tron austro-ungar Francisc Ferdinand și a soției sale întâmplată la Saraievo acum 5 ani. Atunci s'au scris multe, dar vremea începe a descoperi și altele, pe cari nu le-am știut până acum. Mai nou, preotul fostei soții a moștenitorului, într'o scrisoare trimisă ziarelor din Viena, face vinovat pentru omorirea părechei moștenitoare, pe însuși contele Tisa, mort acum și el. Se spune, în acea scrisoare, că contele Tisa a îndemnat pe Francisc Ferdinand să meargă la Saraievo și că nu s'a luat măsurile de lipsă pentru apărarea vieții lui. Ca și când totul ar fi fost știut înainte, ce are să arneze. Din scrisoarea aceasta însă nu se poate vedea limpede, că cine a pus la cale pe asasini să-l ucidă. Dar vremea, acest mare judecător, care cu cât întârzie, cu atât e mai drept, credem, că va ridica întunerecul și vom vedea pe adevărații ucigași, cari după cum se poate vedea de pe acum, în vremea groaznicii întâmplări, se plimbau prin Budapesta.

După ce a umblat, a căpătat. George Rotariu, de origine basarabean și fost ofițer în armata rusească, s'a făcut în vremea din urmă conducătorul bandelor bolșeviche. El trecea din Ucraina în Basarabia și cu bandele conduse de dânsul jefuia și chinuia populația paucă. Dar cum ulciorul de-atâtea ori merge la izvor până

se sparge, așa și el numai odată a fost prins și a plătit cu viața îndrăzneala lui.

Ardeleni decorați în Italia. Se știe că mulți Români din Armata Austro-Ungară, ajungând prizonieri în Italia, s'au înștiințat de bună voie în armata italiană, pentru ca se lupte contra asupritorilor din a căror ghiară au scăpat. Acești frați ai nostri s'au luptat atât de vitejește, că pentru purtarea lor au fost mulți decorați și anume: cu medalia de argint a vitejiei militare au fost decorați 3 ofițeri și 3 soldați; cu medalia de bronz a vitejiei militare 4 ofițeri și 12 soldați; cu medalia Crucea de războiu 7 soldați. În porunca de zi a armatei, Comandantul armatei scrie. „Deși știau bine, că în caz de vor fi prinși de dușman, vor fi supuși unei morți chinuitoare, totuși au luat parte de bună voie la toate luptele grupului, de care s'au ținut, dând dovezi frumoase de avânt și de eroism în diferitele lupte“.

Așa e Românul în luptă, viteaz și neînfricat de moarte, când e vorba să lupte pentru a scăpa de sub jugul tiranilor.

Foametea seceră vieți în Armenia (o parte a Turciei). O telegramă trimisă din Tiflis congresului păcii spune următoarele: La Erivan 45 mii persoane sunt fără pâine. Trupele și spitalele din acest oraș sunt în tr'o stare de plâns. În regiunea (ținutul) Digir, nu se găsește nici un câine, pisică, cal, cămilă sau altă viețuitoare. S'au văzut femei rupând cu mâinile carnea dela un cal mort. Într'o săptămână au murit de foame câteva zeci de mii de oameni.

Nu vă urcați pe acoperișul trenului. Țăranul George Târâncop căzând de pe acoperișul trenului a murit, când îl duceau către spitalul Filantropia.

Tăiați de tren. În trenul care mergea dela București spre Craiova, Sâmbătă în 21 Martie, au fost duse și trupurile zdrobite a lor doi soldați, despre cari nu se știe cine sunt.

Ajutor francez. În urma unor hotărâri dela statul păcii, România va primi dela Francezi mai multe locomotive de tren 50 din acestea au și plecat din Franța, iar în zilele acestea o să sosească în România, unde e mare lipsă de locomotive, ceace este și cauza, că așa puține trenuri sunt în circulație (umblare).

Ce ne spun numerii. Frontul Francezilor cu al Englezilor la olacă a fost de 700 kilometri, apărat de 3 milioane și jumătate soldați. Italia a apărat un front de 600 kilometri cu un milion și 200 de mii soldați. Frontul rusesc a fost de 1200 kilometri, cu o oaste de 5 milioane de oameni. Iar frontul României a fost de 1300 kilometri de lung, apărat de o armată de 600 de mii soldați. Frontul românesc a fost cel mai lung dintre toate fronturile și apărat de o oaste de 10 ori mai mică ca cea rusească.

Mântuit dela moarte. Trădătorului colonel Verzea, despre care am scris în mai multe rânduri, că a fost judecat la moarte, i-s'a schimbat de către Rege pedeapsa în închisoare pe viață. Deci va avea vreme să se gândească, că totuși nu e bine și nici frumos să lucrezi în potruva neamului tău. O, câte muștrări va simți în sufletul său, când va ști, că dela Marea Neagră până la Tisa, toți și-au întors mila și dragostea dela el. Pentru că așa învrednicește trădătorii,

Contele Haller unealta Bulgarilor. Dujmanii nostri nu se astâmpără. Atât pe față, cât în ascuns lucră în contra înfăptuirii idealului nostru național. Ungurii de o parte, Bulgarii de altă parte pândesc ca lupii, și încearcă să strice înfrățirea noastră. Bulgarii neputându-se mișca neobservați de ochiul ager al soldaților aliați cu noi, au trimis pe ungurul Haller Stefan în Dobrogea, ca să pună la cale între Bulgarii de acolo o revoluție în contra noastră. El a fost prins în Constanța, chiar când își vărsa veninul în sufletele unor ascultători, cu gândul de a-i ațita și împinge pe drumul, care duce la peire. În fața acestor încercări dujmănoase, datoria noastră a tuturor este a fi cu ochii'n patru. Ori ce mișcare am simți, îndreptată cu ascuțitul spre noi, să o descoperim celor dela putere, ca să se vadă, că Românul știe și prețuește ordinea, pacea și bunăînțelegere.

Doi trădători de neam: Advocațul Dr. Haragos Adam din Deva și notarul public tot de acolo, cu numele Dr. Horvath Ka-

millo, sunt născuți din părinți români, s'au îmbogățit de pe spatelul Românilor, dar când să depună jurământul de credință către România s'au dat în apele dujmanilor și au spus că nu depun jurământul. Să zicem: Dumnezeu să le ierte păcatele, că nu știu ce fac; dar îi recomandăm tuturor Românilor, pentru a-i face să simtă aceste domnișori că-s în țara românească.

Cum stau Ungurii în Budapesta cu de-ale mâncării? Ministrul alimentării din Budapesta a ținut în zilele trecute o vorbire, zicând către mulțime: „Program nu pot să vă dau, fiindcă trăim numai de pe o zi pe alta. Rezerve de bucate nu avem și toată speranța noastră zace în liberarea teritoriilor (ținuturilor) ocupate. În caz, că nu le vom libera, murim de foame. Noi le zicem: Paște murgule iarbă verde!

„Calendarul Poporului“ se va pune în vânzare pe la sfârșitul săptămânii viitoare. Până atunci avem nădejde să se fi isprăvit.

Brilantele fostului rege Carol. Un agent trimis de fostul rege Carol, umblă în Paris și Londra, ca să vândă petrite scumpe ale familiei Habsburgilor. — Tot e bine când ai ce vinde!

Bioscopul Apollo dela „Gesellschaftshaus“ va reprezenta în: 5 și 6 Aprilie: Pentru iubirea Dompteurului, dramă în 4 acte; în 7 și 8: Pachetul viu, dramă în 4 acte; în 9 și 10 Aprilie: Intâmplarea lui Clemencan, dramă. În fiecare seară se dau două reprezentații la orele obicinuite.

Posta redacției.

Mai multora. Din lipsă de loc, o seamă de scrieri și știri trimise, nu s'au putut publica în acest număr.

Tot din lipsă de loc au rămas sfără din acest număr unele inserțiuni plătite. Acestea se vor publica în numărul viitor.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului“
Cenzurat de: Bratu.

CONSILIUL DIRIGENT. RESORTUL: AGRICULTURĂ ȘI COMERȚ.

Nr. 2164/C.

Ordonanță.

Pentru regularea circulației mărfurilor în conformitate cu trebuințele reale și imediate ale populației precum și pentru împiedicarea speculei neiertate și păgubitoare intereselor obștești, anulând totodată nota circulară Nr. 5 C,

Ordonăm:

EXPORT. 1. Peste granițele celor 26 comitate alipite Regatului Român prin hotărârea adunării din Alba-Iulia se îngăduie numai exportul acelor mărfuri, cari vor avea permise de export.

2. În baza permiselor de export Resortul de comunicație va elibera permisele de transport cu calea ferată, care însă nici decum nu înlocuiesc permisele de export.

IMPORT. Permise de import se eliberează pentru orice marfă, dând precădere celor de prima necesitate.

Pentru mărfurile a căror circulație internă nu este legată de permis de cumpărare nu se cere permis de import, deci mărfurile cari nu se cuprind în cele 3 grupe se vor putea importa fără permis de import.

Observare: Atât la export cât și import pentru teritoriile ne-preluate de Consiliul dirigent se vor observa rânduielile hotărâte pentru teritoriile cari cad afară de granițele celor 26 comitate.

CIRCULAȚIA INTERNA 1. Negoțul de mărfuri în interiorul teritoriilor preluate de către Consiliul dirigent este liber afară de următorii articoli, pentru cari se cer permise de cumpărare libere de Resorturi, și anume se cere:

I. Permisul Resortului Finanțelor, pentru:

1. Aur
2. Argint
- spirit (alcohol) și derivate
- Tutun, Arme și cartușe.

II. Permisul Resortului de Alimentație-Comunicație, pentru:

1. Alimente (peste 10 kgr.).
2. Benzină.
3. Cocs.
4. Cărbuni de platră.
5. Cărbuni de lemne.
6. Lemne de foc.
7. Nutrețuri cu vagonul.
8. Petrol.
9. Traverse (slipere).
10. Sare.
11. Zahăr.

III. Resortul Agricultură și Comerț, pentru:

1. Acide.
2. Ață (peste 12 mosorele).
3. Articole farmaceutice (1 kgr.).
4. Bumbac și produse din bumbac (kgr.).
5. Ferul brut și comercial peste 50 kgr.
6. Cauclucuri.
7. Celulose.
8. Chibrite (peste 2 pachete).
9. Hârtie peste 5 kgr.
10. Lână peste 10 kgr.
11. Luminări peste 1 kgr.
12. Metale.
13. Pânzării peste 5 metri.
14. Pielărie peste 5 kgr.
15. Piele brute (tăbăcării din localitatea unde au sediul pot cumpără fără permis).
16. Piatră vânăta.
17. Produse chimice.
18. Sodă caustică, cristal și amoniac.
19. Săpun peste 5 kgr.
20. Stofe peste 5 metri.
21. Sulfur.
22. Talpă peste 5 kgr.
23. Țiței.
24. Uleiuri minerale și vegetale (5 kgr.).

2. Chibrite, luminări, pielărie piatră vânăta, soda, săpun, talpă, în cantități mici pentru strictul necesar a familiei — întrucât se împart de autorități fie direct fie prin negustori concrezuți, — se pot transporta liber, dacă cumpărătorul poate justifica dreptul de cumpărare (notă, bon, factură).

3. În baza permiselor de cumpărare se va cere permis de transport dela Resortul Comunicație. Toate mărfurile și obiectele pentru care nu se cere permis de cumpărare (cele cari nu se cuprind în grupele I—III) pot fi transportate fie pe osie, fie cu trenul fără permis de transport; permis de transport se va cere dela Resortul de Comunicație numai pentru astfel de transporturi cari trec peste 5000 kgr.

4. Toate mărfurile cari nu sunt trecute în grupele I—III vor putea fi cumpărate și transportate fără permis de cumpărare.

5. Pentru stabilirea prețurilor se vor observa normele următoare:

a) Fabricanții și producătorii de orice soi de articole vor calcula peste prețurile de fabricare un beneficiu dela 10—20% după natura fabricatului raportat la vremurile normale, (adecă la mărfurile care se vindeau în timp normal cu câștig mai urcat, se calculează un câștig mai urcat, iar cari se vindeau cu câștig mai mic, se vor vinde cu câștig mai mic).

b) Comercianții profesionali vor vinde revânzătorilor cu un beneficiu dela 5—15% după mărimea comanda și natura mărfii; publicului consumator cu 10—30% dupăcum se raportează acest câștig cu venitele din vremurile normale.

Prețurile de vânzare sunt a se indica pe marfă.

6. Aceste norme sunt a se observa strict și de către meseriași și industriași întrucât privește plata pentru confecționările și lucrările cele ce le fac ținându-se seamă de salariile ce le pot să le plătească în raport cu cheltuielile de întreținere ale lucrătorilor.

7. Comerțul intermediar (lănckereskedelem) rămâne strict oprit și cruce speculă se pedepsește aspru.

CONTRAVENTII, AMENDE. 1. Ceice vor contraveni acestei ordonanțe se vor pedepsi cu amendă în bani până la 100,000 cor., și închisoare până la 6 luni.

Afară de aceasta mărfurile de contravenție se vor confisca în favorul statului.

În cazuri grave Consiliul dirigent va putea hotărî și rechiziționarea întreprinderii (fabricelor).

2. Personalului care este vinovat de complicitate cu patronul, îi se va putea aplica pedeapsa citată cu închisoare.

3. Judecarea proceselor de contravențiuni aparține competenței forurilor administrative (pretor, căpitan de poliție; confiscarea mărfurilor însă se poate face în afară de organele administrative și de către delegații resorturilor îndreptățite a elibera permise.

Despre confiscări se va raporta resorturilor cărora aparține eliberarea permiselor de cumpărare a mărfurilor confiscate.

4. Publicul este învitat ca să denunțe toate cazurile de contravenție (când s'ar ascunde mărfuri, s'ar cere prețuri prea mari, s'ar trece mărfuri peste graniță fără permis) organelor administrative locale (primărie, poliție, jandarmerie) sau direct Resortului Agricultură și Comerț, căci descoperind aceste cazuri, se va putea stârpi negoțul necinstit și populațiunea va ajunge la mărfuri cu prețuri mai scăzute.

5. Organele administrative precum și particularii cari vor descoperi contravențiile vor beneficia de un premiu de 50% din valoarea mărfurilor confiscate.

Invităm toate organele administrative, polițienesti precum și armata, să controleze respectarea acestei ordonanțe anunțând contravențiile descoperite.

Sibiu, la 29 Martie 1919.

Șeful Resortului Finanță:
Dr. Aurel Vlad

Șeful Resortului Agricultură și Comerț:
Dr. Victor Bontescu

Șeful Resortului Comunicație și Alimentație:
Dr. Romul Boilă

Resortul afacerilor interne.

Circular

referitor la cursul informativ pentru secretarii comunali.

Pentru pregătirea secretarilor comunali și cercuali (notari) se înființează un curs informativ pentru secretarii comunali, de 30 zile, cu începere din 15/28 Aprilie 1919, în următoarele orașe:

a) In Bistrița pentru județele: Bistrița-Năsăud, Cojocna, Murăș-Turda și Sălnoc-Dobâca;

b) In Deva pentru județele Alba-inferioară, Hunedoara și Turda-Arieș;

c) In Făgăraș pentru județele: Brașov, Ciuc, Făgăraș, Odorheiu, Sibiu, Târnava-mare, Târnava-mică, Treiscaune.

Ascultătorii din alte județe pot asculta după plac cursul din Bistrița ori Deva.

La cursuri vor fi admiși toți acei bărbați trecuți de 20 ani, cari au absolvat cel puțin patru clase medii.

Cererile de primire sunt a se înainta la prefectura județului cu reședința în orașul, în care se

ține cursul și unde se pot câștiga orice informații.

Sibiu, la 13 Martie n. 1919.

Iuliu Maniu

Nr. 1324 Șeful resortului de interne.

Stupi

doresc să cumpăr din comunele nu prea îndepărtate de Sibiu. Dau în schimb pentru stupi

Coșnițe

mobile (de scândură), sistem Dzierzon. A se adresa la Ioan Stoia, învățător în Orlat (județul Sibiu).

Reuniunea de cântări**„Eintracht“**

aranjează Sâmbătă în 12 Aprilie n. c., în sala cea mare dela „Unicum“, o convenire socială împreună cu joc și cântări. La care sunt invitați toți binevoitorii și prietenii reuniunii

Prețul de intrare: Pentru domni 7 Cor., pentru dame 5 Cor., damele de gardă 3 Cor.; deschiderea cassei 7½, începutul la 8 ore. Toaleta de stradă e binevăzută. Comitetul.

Cine știe ceva?

— De Nicolaie Zaharie din Șebeșul de sus, a servit la reg. 31 inf., comp. 17, iar în Oct. 1915 a căzut prizonier la Rusia, binevoiască a înștiința pe tatăl lui Nicolae Zaharie în Șebeșul de sus (Oltfelsősebes), județul Sibiu.

— De Nicolae Triștiu din Gurariului, a servit la reg. 31 inf., Feldcomp. 7, a ajuns prizonier la Rusia în Oct. 1915, binevoiască a înștiința pe mamă-sa Maria Triștiu în Gurariului Nr. 534, posta Orlat, județul Sibiu.

— De Ilie Armeie din Călvăsăr (Hidegviz) băiat în state de 15 ani, fost servitor la Franz Buczlou Șeica mare, care l-a fost trimis acasă după albituri, iar de atunci ia dispărut. Cine ar ști ceva de acest băiat, binevoiască a înștiința pe mamă sa Maria Armeie în Călvăsăr Nr. 96, posta Șeica mare (Nagyselek).

— De Coman Savu din Rășinari, a servit la reg. 21 honvezi, comp. 1. bat. 10, iar din August 1914. când a fost în Galiția.

nu-i mai știm de urmă, binevoiască a înștiința pe soția lui Paraschiva Savu în Rășinari Nr. 1236, județul Sibiu.

— De Ioan Greavu din Topârcea, fost soldat la reg. 23 honvezi, căzut prizonier la Rusia în 1914, binevoiască a scrie la tatăl său Ioan Greavu în Topârcea Nr. 379, posta Ludoșul mare (Nagyludas), județul Sibiu.

— De Nicolae Văcariu din Orlat, a servit la reg. 23, iar din anulul 1914 nu mai știu de el, deși unii oameni spun, că l-ar fi văzut prin Rusia, binevoiască a scrie la Ana Văcariu în Orlat Nr. 327, județul Sibiu.

Aduc la cunoștința onoratului public, că în Șebeșul săsesc am deschis un local sub numirea

Hotelul și Restaurațiunea „Mărășești“

unde servesc tot felul de licheri și vinuri bune. Rog onoratul public a mă sprijini.

Cu toată ștима
Maria Câmpian.

REGATUL ROMÂNIEI

MINISTERUL DE FINANȚE

DATORIA PUBLICĂ

Imprumutul Național 5% în Bonuri de Tezaur din 1919

Emis prin Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor, Sibiu

PROSPECT

În virtutea decretului-lege din Ianuarie 1919,

Consiliul Dirigent, resortul finanțelor emite bonuri de tezaur 5% din 1919, garantate de Statul Român.

Acest împrumut cu bonuri de tezaur are de scop a subveni cheltuielilor necesare pentru noua organizare a funcțiilor de stat din teritoriile Transilvaniei, Banatului și părților ungurene, unite cu Regatul României.

Imprumutul va fi emis în bonuri de tezaur la purtător, de 200, 500, 1000, 5000 și 10,000 în coroane austro-ungare.

Bonurile de tezaur vor purta în fașimile semnăturile Ministrului de Finanțe al Guvernului Regal Român, a Șefului Resortului Finanțelor din Consiliul Dirigent, a Cassierului și o semnătură manuscrisă de control.

Acest împrumut va fi scutit pentru totdeauna de orice impozit prezent sau viitor.

În baza prospectului de emisiune, subscrierea la împrumutul cu bonuri de tezaur de 5% din 1919 se va începe în ziua de 1 Martie st. n. 1919.

Subscrierea se va face:

a) la băncile românești,

b) la băncile săsești,

c) la perceptorate,

d) la direcțiunile financiare,

e) la prefecturi și preturi,

f) la alte instituțiuni și particulari, prevăzuți cu autorizație specială din partea Consiliului Dirigent, Resortul Finanțelor, Sibiu.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală ca garanții și cauciuni la toate casele publice. Cupoanele scăzute vor fi primite la aceleași case drept numerar.

Bonurile de tezaur vor putea fi lombardate (depuse în gaj) la casele publice (cassieriele instituțiilor de stat) până la 50% a valorii nominale și cu o dobândă de 4% anual.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală în plata pământurilor parcelate, conform proiectatei reforme agrare.

Bonurile de tezaur vor purta o dobândă de 5% la capitalul nominal, în care scop ele sunt însoțite de opt cupoane de dobânzi semestrale pentru patru ani.

Primul cupon poartă scadența 1 August 1919.

Statul Român va rambursă aceste bonuri de tezaur la 1 Februarie 1923 în Lei, pe paritatea, ce se va stabili între lei și coroane. Se garantează însă

Condițiunile de subscriere.

Prețul de subscriere este fixat al-pari, adică una sută coroane pentru fiecare sută coroane nominal, care se va vărsa integral la subscriere. Se observă, că drept plată se vor admite numai astfel de bancnote emise de Banca austro-ungară, cari sunt datate de mai înainte, sau inclusive 1 Octomvrie st. n. 1918.

Subscrierile se vor putea face și în lei, pe paritatea de 2 coroane egal 1 leu.

Consiliul dirigent, cu un anunț prealabil de cel puțin 5 zile, publicat în ziare, are dreptul să închidă subscrierea, când va voi.

detentorilor de bonuri pentru 100 coroane nominal, minimum cincizeci de lei.

Statul Român își rezervă dreptul de a denunța acest împrumut în întregime sau parțial înainte de termenul fixat și în urma unei publicațiuni speciale prin „Monitorul oficial“ cu șase luni de zile înainte de data fixată pentru chemarea la rambursare. În acest caz valoarea cupoanelor, ce vor lipsi, se va deduce din valoarea nominală a bonurilor de tezaur.

Bonurile de tezaur neprezentate la rambursare, se prescriu după trecere de 30 de ani, iar cupoanele scăzute și neprezentate la plată se prescriu după 5 ani dela data scadenței lor.

Subscrierile la acest împrumut vor fi reducibile.

În locul bonurilor de tezaur pierdute, distruse, sau furate, se vor liberă proprietarului duplicate în conformitate cu legea decretată cu Nr. 3380 din 15 Noemvrie 1918. Cunoștința de dispozițiunea a acestei legi se poate lua la locurile de plată.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor își rezervă dreptul să stabilească rezultatul subscrierilor, reducându-le la sumă, ce o va crede necesară trebuințelor sale.

Subscriitorului i se va eliberă o chitanță, constatând subscrierea și efectuarea vărsământului.

Subscrierile se vor face pe contrachitanța plătirilor, la locurile de subscrițiune.

Bonurile de tezaur definitive împreună cu opt cupoane de dobânzi semestrale se vor liberă cel mai târziu la 1 Iulie st. n. 1919.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor.

Șeful resortului: Dr. AUREL VLAD, m. p.